

สิทธิในการอุทธรณ์

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติ
ว่า "คดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่ง
ศาลชั้นต้นในข้อเท็จจริงและข้อ
กฎหมายให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์
เว้นแต่จะถูกระงับหรือห้ามอุทธรณ์โดยประมวล
กฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น"

การห้ามอุทธรณ์

๓. การห้ามอุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. เช่น

- ▶ มาตรา ๑๗๐ ที่บัญญัติให้คำสั่งมีมูลย่อมเด็ดขาด อุทธรณ์/ฎีกาไม่ได้
- ▶ มาตรา ๑๕๓ ทวิ ที่บัญญัติกรณีห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง
- ▶ มาตรา ๑๕๖ ที่บัญญัติห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา
- ▶ มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ที่บัญญัติห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายที่มีได้ยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น

การห้ามอุทธรณ์ (ต่อ)

๔. การห้ามอุทธรณ์ตามกฎหมายอื่น เช่น

- ▶ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวงฯ มาตรา ๒๒ ห้ามอุทธรณ์คำพิพากษาศาลแขวงในปัญหาข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นหลักการเดียวกับ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ ทวิ

๕. หากไม่มีกฎหมายห้ามแล้ว คู่ความย่อมอุทธรณ์/ฎีกาได้

- ▶ การร้องขอคืนของกลางในคดีอาญา ไม่มีกฎหมายจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์/ฎีกา ผู้ร้องมีสิทธิอุทธรณ์/ฎีกาได้ (ฎีกาที่ ๑๐๕๒/๒๕๒๒)
- ▶ ผู้ที่ถูกลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาล อุทธรณ์/ฎีกาได้

การห้ามอุทธรณ์ (ต่อ)

๕.๑ แม้คู่ความจะเคยแสดงเจตนาว่าไม่ใช่สิทธิอุทธรณ์/ฎีกา ก็ยังสามารถเปลี่ยนใจมาอุทธรณ์/ฎีกาได้ ฎีกาที่ ๓๐๒/๒๕๕๕ แม้จำเลยในคดีอาญาได้ยื่นคำร้องให้ถ้อยคำไม่ขออุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น แล้วกลับยื่นอุทธรณ์ในภายหลังก็ดี ก็ห้ามมีกฎหมายใดที่จะตัดสิทธิห้ามอุทธรณ์ ศาลจึงต้องรับอุทธรณ์ของจำเลยไว้พิจารณาตามกฎหมาย

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ ทวิ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นในปัญหาข้อเท็จจริงในคดีซึ่งอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่กรณีต่อไปนี้ให้จำเลยอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้

- (๑) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกหรือให้ลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก
- (๒) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ศาลรอการลงโทษไว้
- (๓) ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด แต่รอการกำหนดโทษไว้ หรือ
- (๔) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท”

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

๑. คดีที่อยู่ในเกณฑ์ต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง

๑.๑ พิจารณาอัตราโทษจากฐานความผิดที่โจทก์ฟ้องให้ลงโทษจำเลยเป็นหลัก ไม่ใช่พิจารณาจากฐานความผิดที่ศาลพิจารณาได้ความ เพราะการตัดสิทธิในการอุทธรณ์ของคู่ความต้องพิจารณาด้วยความเคร่งครัดและถือเจตนาของโจทก์เป็นสำคัญ (ฎีกาที่ ๔๕๑๑/๒๕๓๗)

ฎีกาที่ ๓๒๓๑/๒๕๓๖ การอุทธรณ์ปัญหาข้อเท็จจริงในคดีอาญานั้น ศาลจะต้องพิจารณาอัตราโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายสำหรับข้อหาแต่ละกระทงความผิดตามฟ้องว่าต้องห้ามอุทธรณ์หรือไม่ ไม่ใช่ความผิดที่พิจารณาได้ความ ข้อหาปลอมและใช้เอกสารสิทธิปลอมตามฟ้องมีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๑,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท (ปัจจุบันปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท) คดีโจทก์ในข้อหาดังกล่าวจึงไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ ทวิ

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๕๐๔/๒๕๖๔ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ คดีของโจทก์จะต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ ทวิ หรือไม่ ต้องพิจารณาตามอัตราโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับข้อหาแต่ละกระทงความผิดเป็นสำคัญ

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๔๑๒/๒๕๖๖ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม พ.ร.บ.การเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๗ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลชั้นต้นพิพากษาจำคุก ๓ เดือน และปรับ ๑๕,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ไม่ต้องห้ามโจทก์อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ ทวิ

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๐๕/๒๕๖๒ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานยักยอกตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๒ วรรคแรก (เดิม) ซึ่งมีระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่าที่ดินตามฟ้องเป็นของโจทก์ คดีโจทก์ไม่มีมูลพิพากษายกฟ้อง การที่โจทก์อุทธรณ์ว่าที่ดินเป็นของโจทก์ โดยจำเลยครอบครองที่ดินดังกล่าวแล้วเบียดบังที่ดินเป็นของจำเลยนั้น เป็นการคัดค้านดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลชั้นต้น เป็นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง จึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๐ วรรคแรก, ๑๕๓ วรรคแรก และมาตรา ๑๕๓ ทวิ ซึ่งนำมาปรับกับคดีในชั้นไต่สวนมูลฟ้องได้เช่นเดียวกับในชั้นพิจารณา โจทก์จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ ทวิ

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

หมายเหตุ กรณีกฎหมายที่ใช้ขณะกระทำผิดกับกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำผิดมีระวางโทษแตกต่างกัน ให้ใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่จำเลยมากกว่า ซึ่งต้องนำกฎหมายที่เป็นคุณเช่นนี้มาพิจารณาว่าคุณต้องห้ามอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงหรือไม่

ฎีกาที่ ๔๓๐๒/๒๕๖๗ การพิจารณาว่าโจทก์จะอุทธรณ์คดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้หรือไม่ ต้องพิจารณาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เป็นคุณแก่จำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๓ โดยความผิดฐานเสพเมทแอมเฟตามีนตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๗ ต้องด้วยบทกำหนดโทษตามมาตรา ๙๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๓ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึง ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วน ป.ยาเสพติด ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลัง...

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

...การกระทำผิดได้บัญญัติความผิดไว้ในมาตรา ๑๐๔ ต้องด้วยบทกำหนดโทษในมาตรา ๑๖๒ มีระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ **บทกำหนดโทษตาม ป.ยาเสพติด มาตรา ๑๖๒ จึงเป็นคุณแก่จำเลยมากกว่า** เมื่อความผิดฐานเป็นผู้ขบขีเสพเมทแอมเฟตามีนตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๕๗/๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษอีกหนึ่งในสาม ดังนั้น บทกำหนดโทษของความผิดฐานเป็นผู้ขบขีเสพเมทแอมเฟตามีนตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๕๗/๑ วรรคสอง ประกอบ ป.ยาเสพติด มาตรา ๑๖๒ จึงมีระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี ๔ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒๖,๖๖๖.๖๖ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงต้องให้บทบัญญัติตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๑๕๗/๑ วรรคสองประกอบ ป.ยาเสพติด ...

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

...มาตรา ๑๖๒ มาพิจารณาว่าต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่ เมื่อคดีนี้ศาลชั้นต้นลงโทษจำคุกจำเลยในความผิดฐานเป็นผู้ขับขี่เสพเมทแอมเฟตามีนแต่รอการลงโทษไว้ โจทก์จึงต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ ทวิ การที่โจทก์อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงขอให้ไม่รอการลงโทษ แล้วศาลอุทธรณ์รับวินิจฉัยและพิพากษาในความผิดฐานนี้มานั้นเป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. อันว่าด้วยอุทธรณ์ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ในความผิดฐานเป็นผู้ขับขี่เสพเมทแอมเฟตามีนเฉพาะที่วินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์เว้นแต่ส่วนที่ศาลอุทธรณ์ใช้อำนาจตามกฎหมายกำหนดโทษจำเลยใหม่ จึงไม่ชอบ

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๒ การพิจารณาว่าคดีต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงนั้น ต้องพิจารณาถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยกระทำความผิดซึ่งโจทก์บรรยายมาในฟ้อง ประกอบกับบทกฎหมายมาตราที่โจทก์อ้างมาทำฟ้องด้วย หากใช้เพียงพิจารณาจากมาตราที่โจทก์ระบุให้ลงโทษจำเลยทำฟ้องเท่านั้นไม่

เนื่องจากอาจมีกรณีที่โจทก์ขอให้ลงโทษจำเลยหนักขึ้นเพราะเข้าเหตุฉกรรจ์ตามกฎหมาย แต่โจทก์มิได้บรรยายเหตุฉกรรจ์มาในฟ้อง ฉะนั้นแม้จะระบุมาตราที่เป็นเหตุฉกรรจ์มาทำฟ้อง ศาลก็ลงโทษไม่ได้เพราะเป็นเรื่องที่โจทก์มิได้กล่าวในคำฟ้อง การพิจารณาอัตราโทษจึงต้องดูตามที่โจทก์บรรยายฟ้องมาด้วย

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๕๐๔/๒๕๖๔ โจทก์มิได้บรรยายฟ้องการกระทำตามที่บัญญัติไว้ใน ป.อ. มาตรา ๑๗๔ มาในคำฟ้อง เพียงแต่อ้างมาในคำขอท้ายฟ้อง ถือเป็น เรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์จะให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๒ วรรคสี่ ศาลย่อมไม่อาจวินิจฉัยความผิดตามมาตรา ๑๗๔ นี้ได้ เพราะเป็น เรื่องที่ไม่ได้กล่าวในฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๒ วรรคหนึ่ง อัตราโทษตามกฎหมายที่พิจารณาลงโทษจำเลยทั้งสองในข้อหาแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ เกี่ยวกับความผิดอาญาตามฟ้องมิได้เฉพาะอัตราโทษตาม ป.อ. มาตรา ๑๗๒ และ ๑๗๓ ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกหมื่นบาท ตามลำดับ คดีโจทก์จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ ทวิ

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๒๒๑๘/๒๕๕๘ คำบรรยายฟ้องโจทก์ระบุเพียงว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันทำ หนังสือมอบอำนาจปลอมขึ้นทั้งฉบับว่าโจทก์มอบอำนาจให้จำเลยที่ ๑ ทำสัญญาจะซื้อขายบางส่วนที่ดินพิพาทกับบริษัท ท. ผู้จะซื้อ โดยจำเลยทั้งสองปลอมลายมือชื่อ โจทก์ในช่องผู้มอบอำนาจ นำตราประทับปลอมนำมาประทับในหนังสือมอบอำนาจ แล้วจำเลยที่ ๑ ลงลายมือชื่อเป็นผู้รับมอบอำนาจ จำเลยที่ ๒ ลงลายมือชื่อเป็นพยาน จากนั้นจำเลยทั้งสองใช้หนังสือมอบอำนาจปลอมดังกล่าวอ้างแก่บริษัท ท. ทำให้โจทก์เสียหาย โดยมีได้ระบุว่าหนังสือมอบอำนาจปลอมดังกล่าวเป็นเอกสารสิทธิ อันเป็น ความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๕ แม้ในคำขอท้ายฟ้องจะระบุอ้างมาตรา ๒๖๕ มาด้วย ก็ เป็นการระบุเกินคำบรรยายฟ้องของโจทก์ในตอนต้น ถือเป็นได้ว่าโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๕ คงเป็นความผิดตามมาตรา ๒๖๔ วรรคแรก (เดิม), ๒๖๘ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๒๖๔ วรรคแรก ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ คดีจึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ในปัญหา ข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ ทวิ

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๐๕๘๙/๒๕๕๓ โจทก์ทั้งสามบรรยายฟ้องว่า จำเลยทั้งเจ็ดร่วมกันทำร้ายร่างกายโจทก์ที่ ๒ และที่ ๓ เป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายและร่วมกันทำร้ายโจทก์ที่ ๑ เป็นเหตุให้โจทก์ที่ ๑ ศีรษะแตก หน้าผากแตก หางตาขวาแตก จมูกแตกและฟันหัก ๔ ซึ่งได้รับอันตรายแก่กาย ขอให้ลงโทษตาม ป.อ. มาตรา ๒๙๕, ๒๙๗ แม้ฟ้องโจทก์ทั้งสามมีคำขอให้ลงโทษจำเลยทั้งเจ็ดตามมาตรา ๒๙๗ แต่เมื่อฟ้องโจทก์ทั้งสามมิได้บรรยายฟ้องว่าโจทก์ที่ ๑ ได้รับอันตรายสาหัสอย่างไร จึงลงโทษจำเลยทั้งเจ็ดตาม ป.อ. มาตรา ๒๙๗ ไม่ได้ คงลงโทษจำเลยทั้งเจ็ดตามมาตรา ๒๙๕ เท่านั้น เมื่อความผิดแต่ละกระทงมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง จึงต้องห้ามมิให้โจทก์ทั้งสามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ ทวิ

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๓ การอุทธรณ์ที่มีโต้แย้งข้อเท็จจริงในเนื้อหาของคำฟ้อง หรือมิได้เกี่ยวกับประเด็นแห่งคดี แม้จะเป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงก็ไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ ทวิ

๑.๓.๑ การอุทธรณ์คำสั่งยกคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาคดีใหม่ (ไต่สวนมูลฟ้อง) ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖

ฎีกาที่ ๙๒๘๐/๒๕๕๑ คดีนี้เป็นเรื่องที่โจทก์ขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องและศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ดังนี้ จึงไม่ใช่กรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์แต่ประการใด จะนำบทบัญญัติมาตรา ๒๒๐ แห่ง ป.วิ.อ. มาบังคับแก่กรณีเช่นนี้หาได้ไม่

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๓.๒ การอุทธรณ์คำสั่งสืบพยาน

ฎีกาที่ ๑๙๒๗/๒๕๓๗ ในวันนัดสืบพยานโจทก์ ทนายโจทก์ขอเลื่อนคดีอ้างว่าป่วย การที่ศาลชั้นต้นเห็นว่าโจทก์ยื่นบัญชีระบุพยานไว้ยังมีพยานปากอื่นที่สามารถนำมาเบิกความไปพลาทก่อนได้และทนายโจทก์ก็ไม่มาศาลในวันนั้น ส่อให้เห็นว่าโจทก์เจตนาประวิงคดีนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับพยานปากอื่นของโจทก์และทนายโจทก์มาหรือไม่มาศาลนั้นหาใช่เหตุที่จะนำมาพิจารณาสมควรให้เลื่อนคดีเพราะคู่ความอ้างเหตุป่วยเจ็บไม่ การที่โจทก์อุทธรณ์ว่าคำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้งดสืบพยานโจทก์ไม่ชอบนั้นเป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงที่มีได้เกี่ยวกับประเด็นแห่งคดี จึงไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ ทวิ

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๓.๓ การอุทธรณ์คำสั่งงดสืบพยานของศาลตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๖ วรรคสาม (กรณีที่มีการยื่นฟ้องคดีต่อศาลแพ่งหรือศาลอาญา และคดีนั้นเกิดขึ้นนอกเขตของศาลแพ่งหรือศาลอาญา ศาลแพ่งหรือศาลอาญา แล้วแต่กรณี อาจใช้ดุลพินิจยอมรับไว้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งโอนคดีไปยังศาลยุติธรรมอื่นที่มีเขตอำนาจ)

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๔/๒๕๓๗ มูลคดีเกิดในเขตอำนาจของศาลจังหวัดฝาง พยานหลักฐานต่าง ๆ ก็อยู่ในเขตอำนาจของศาลดังกล่าว ถ้าโจทก์ฟ้องคดีที่ศาลจังหวัดฝางจะเป็นการสะดวกแก่การพิจารณาพิพากษาคดียิ่งกว่าฟ้องต่อศาลอาญา แม้จำเลยจะต้องขังอยู่ในเขตอำนาจศาลอาญา โจทก์ก็ชอบที่จะร้องขอต่อศาลอาญาให้สั่งให้เรือนจำที่คุมขังจำเลยอยู่ส่งตัวจำเลยไปคุมขังยังเรือนจำอำเภอฝางได้ที่ศาลอาญาใช้ดุลพินิจไม่อนุญาตให้โจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลอาญา จึงชอบแล้วการอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้โจทก์ฟ้องคดีต่อศาลชั้นต้น แม้จะเป็นการอุทธรณ์ดุลพินิจก็เป็นเรื่องที่โจทก์อุทธรณ์โต้แย้งดุลพินิจของศาลชั้นต้น ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มิใช่อุทธรณ์โต้แย้งข้อเท็จจริงในเนื้อหาแห่งคำฟ้องที่จะต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ ทวิ

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๓.๔ การอุทธรณ์คำสั่งในคดีขอคืนของกลาง

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๘๐๒/๒๕๒๗ กรณีที่ผู้ร้องขอคืนของกลางที่ศาลสั่งริบ ไม่มีกฎหมายห้ามมิให้อุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ผู้ร้องย่อมมีสิทธิอุทธรณ์/ฎีกาได้ (ตามนัยคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๓๔/๒๕๓๔)

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๓.๕ การอุทธรณ์คำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาล คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๘๒๖/๒๕๔๘ ป.วิ.พ. มาตรา ๓๑ และ ๓๓ ให้อำนาจศาลลงโทษผู้กระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลเพื่อให้ศาลสามารถควบคุมการดำเนินกระบวนการพิจารณาทั้งในและนอกศาลให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น รวดเร็วและเป็นธรรมแก่คู่ความทุกฝ่าย แม้ว่ามาตรา ๓๓ จะกำหนดให้ลงโทษจำคุกและปรับซึ่งเป็นโทษทางอาญาด้วยก็ตาม แต่เนื่องจากบทบัญญัติในเรื่องละเมิดอำนาจศาลเป็นบทบัญญัติพิเศษที่ไม่เกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญาทั่วไป จึงไม่อยู่ในบังคับของข้อจำกัดเกี่ยวกับการอุทธรณ์/ฎีกา จำเลยจึงสามารถฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ในเรื่องนี้ต่อศาลฎีกาได้

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๓.๖ การอุทธรณ์คำสั่งเกี่ยวกับการคืนหลักประกันในคดีอาญา ฎีกาที่ ๓๔๗๘/๒๕๖๔ คดีนี้ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น จำเลยที่ ๔ ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว โดยนำสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารเป็นหลักประกัน และศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ ๔ ในระหว่างพิจารณา แต่ในระหว่างการเลื่อนคดีไปเพื่อนัดฟังคำพิพากษาศาลชั้นต้นจำเลยที่ ๔ ถึงแก่ความตาย ศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ ๔ สัญญาประกันตัวจำเลยที่ ๔ เป็นอันสิ้นสุดลง ศาลชั้นต้นต้องคืนหลักประกันแก่ผู้ประกันตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๘ แต่เมื่อจำเลยที่ ๔ ซึ่งเป็นผู้ประกันถึงแก่ความตาย ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลและผู้คัดค้านซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับมรดกหลักประกันดังกล่าวตามพินัยกรรมต่างยื่นคำร้องขอคืนหลักประกันดังกล่าวต่อศาลชั้นต้น การพิจารณาคำร้องดังกล่าวย่อมเป็นกรณีพิจารณาความเกี่ยวกับสัญญาประกันตัวจำเลยที่ ๔ ในคดีอาญา และเป็นเรื่องของกระบวนการพิจารณาทางอาญา...

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

... การใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ต้องเป็นไปตาม ป.วิ.อ. ภาค ๔ ลักษณะ ๑ และลักษณะ ๒ ซึ่งไม่มีบทบัญญัติว่าเมื่อศาลอุทธรณ์มีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างไรแล้ว ให้คำสั่งหรือคำพิพากษาศาลอุทธรณ์นั้นถึงที่สุดแต่ประการใด ผู้คัดค้านจึงขอที่จะฎีกาโต้แย้งคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ให้คืนหลักประกันให้แก่ผู้ร้องได้ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๘ บัญญัติว่า “เมื่อคดีถึงที่สุดหรือความรับผิดชอบตามสัญญาประกันหมดไปตามมาตรา ๑๑๖ หรือโดยเหตุอื่น ให้คืนหลักประกันแก่ผู้ที่ต้องรับไป” เมื่อจำเลยที่ ๔ ถึงแก่ความตายอันเป็นเหตุให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไป ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ (๑) สัญญาประกันตัวจำเลยที่ ๔ ย่อมสิ้นสุดลง ศาลขอที่จะคืนหลักประกันแก่ผู้ที่ต้องรับไป ...

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

... แม้ผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของจำเลยที่ ๔ ตามคำสั่งศาลมีหน้าที่ตามกฎหมายในการรวบรวมทรัพย์มรดกของจำเลยที่ ๔ ผู้ตาย รวมเข้าไว้ในกองมรดกผู้ตายรวมถึงการขอคืนหลักประกันของจำเลยที่ ๔ ผู้ตาย เพื่อแบ่งปันแก่ทายาทตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๑๕ แต่เมื่อผู้คัดค้านยื่นคำร้องขอคืนหลักประกันดังกล่าวด้วย โดยอ้างว่าจำเลยที่ ๔ ทำพินัยกรรมยกมรดกเป็นสมุดบัญชีเงินฝากประจำดังกล่าวให้แก่ผู้คัดค้าน และตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกและผู้คัดค้านยื่นคำร้องขอถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกของจำเลยที่ ๔ ซึ่งคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลจังหวัดเพชรบุรี กรณีจึงยังฟังได้ไม่แน่นอนว่าผู้ร้องหรือผู้คัดค้านเป็นผู้ที่ควรได้รับสมุดบัญชีเงินฝากประจำอันเป็นหลักประกันไปจากศาลชั้นต้น การที่ศาลชั้นต้นซึ่งเป็นผู้ส่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวใช้ดุลพินิจให้หรือฟังคำสั่งศาลจังหวัดเพชรบุรีในคดีดังกล่าว จึงชอบแล้ว

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๓.๗ การอุทธรณ์คำสั่งที่ยกเลิกการคุ้มครองประพฤติก
และลงโทษจำคุกที่รอไว้

ฎีกาที่ ๓๗๘๕/๒๕๖๔ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกเลิกการคุ้มครองประพฤติกและให้ลงโทษจำคุกที่รอการลงโทษไว้แก่จำเลย จำเลยมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นได้ เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๖ มีคำพิพากษาแล้ว คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ย่อมเป็นที่สุด ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองประพฤติก พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๓๔ วรรคสอง จำเลยฎีกาไม่ได้

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๒๓๕/๒๕๖๗ จำเลยไม่ชำระหนี้ให้แก่ผู้เสียหายตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งศาลชั้นต้นกำหนดเป็นเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติกของจำเลยไว้ เป็นกรณีที่จำเลยไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติกที่ศาลกำหนดตาม ป.อ. มาตรา ๕๖ เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกเลิกการคุ้มครองประพฤติกและให้ลงโทษจำคุกที่รอการลงโทษแก่จำเลย และจำเลยอุทธรณ์คำสั่งนั้น เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๕ มีคำพิพากษาแล้ว คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ย่อมเป็นที่สุด ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองประพฤติก พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๓๔ วรรคสอง จำเลยจะฎีกาไม่ได้ การที่จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นขอให้รับรองให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงและผู้พิพากษาที่พิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๕ มีคำสั่งอนุญาตให้ฎีกามา จึงไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๔ ปัญหาข้อเท็จจริง

- เป็นปัญหาที่โต้เถียงกันว่า มีการกระทำเหตุการณ์ พุทธการณ้อย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น มีอยู่จริงหรือไม่ ซึ่งศาลจะต้องรับฟังพยานหลักฐานจากที่คู่ความนำสืบให้เป็นที่ยุติเสียก่อน
- ปัญหาเกี่ยวกับการโต้แย้งดุลพินิจของศาล ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐาน การลงโทษ หรือการดำเนินกระบวนการพิจารณา ก็ล้วนเป็นปัญหาข้อเท็จจริงทั้งสิ้น

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ปัญหาข้อกฎหมาย

- ↪ เป็นเรื่องการแปลความหมายของกฎหมาย โดยเอาข้อเท็จจริงที่ยุติแล้วนั้นมาปรับเข้ากับตัวบทกฎหมาย อันเป็นปัญหาเกี่ยวกับการปรับบทกฎหมายนั่นเอง
- ↪ การโต้เถียงว่าศาลดำเนินคดีผิดกฎหมายหรือไม่ ลงโทษจำเลยสูงหรือต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ หรือดำเนินกระบวนการพิจารณาชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ล้วนเป็นปัญหาข้อกฎหมายทั้งสิ้น
- ↪ จำเลยกระทำอย่างไร เป็นปัญหาข้อเท็จจริง เมื่อได้ข้อยุติแล้วว่าทำอย่างไร ก็ต้องมาพิจารณาต่อว่าการที่จำเลยทำเช่นนั้นเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำโดยบันดาลโทสะหรือไม่ อย่างนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมาย

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

แนวฎีกาที่เป็นปัญหาข้อเท็จจริง เช่น อุทธรณ์โต้แย้งดุลพินิจของศาล

- ✿ ในการลงโทษ/กำหนดโทษ
- ✿ ลดมาตราส่วนโทษ
- ✿ ขอให้ลงโทษสถานเบาหรือสถานหนัก
- ✿ ขอให้รอกการลงโทษ/รอกการกำหนดโทษ
- ✿ ขอให้รับหรือไม่รับของกลาง
- ✿ ขอให้ส่งตัวจำเลยซึ่งเป็นเด็กไปฝึกอบรม
- ✿ อุทธรณ์โต้แย้งดุลพินิจที่ศาลมีคำสั่งสืบพยานโจทก์/จำเลย
- ✿ อุทธรณ์โต้แย้งดุลพินิจที่ศาลมีคำสั่งไม่ให้เลื่อนคดี/เลื่อนคดี
- ✿ อุทธรณ์โต้แย้งดุลพินิจของศาลในการรับฟังพยานหลักฐาน

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

- ⇒ การอุทธรณ์โต้แย้งข้อเท็จจริงเพื่อนำไปสู่ปัญหาข้อกฎหมาย ถือว่าเป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง เช่น กรณีที่จำเลยอุทธรณ์อ้างอิงข้อกฎหมายมาประกอบ แต่เป็นข้อกฎหมายที่นำไปสู่การวินิจฉัยปัญหาว่าจำเลยมีเจตนาร่วมกระทำความผิดกับจำเลยอื่นหรือไม่
- ⇒ จำเลยอุทธรณ์ว่า ขณะถูกจับกุม จำเลยไม่ได้รับสิทธิในการแจ้งญาติทราบในโอกาสแรกหรือไม่ได้รับสิทธิให้ทนายความหรือผู้ที่ไว้วางใจเข้ารับฟังการสอบสวน ซึ่งมีลักษณะเป็นการโต้แย้งดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลชั้นต้น เพื่อนำไปสู่ข้อกฎหมายที่จำเลยยกขึ้นอ้าง จึงเป็นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง (ฎีกาที่ ๒๘๒/๒๕๔๖)
- ⇒ ศาลชั้นต้นพิจารณาคดีโดยรวบรัด การนำสืบไม่ครบองค์ประกอบความผิดฐานรับของโจรและโจทก์นำสืบไม่สม เป็นกรการกล่าวอ้างข้อเท็จจริงนำไปสู่ข้อกฎหมาย เป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง (คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๔๔๓/๒๕๔๖)

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๒๗๗๘/๒๕๕๓ การที่จะวินิจฉัยว่าเจ้าพนักงานตำรวจสามารถตรวจค้นอุ้งมือรถยนต์ของจำเลยและจับจำเลยโดยไม่ต้องมีหมายค้นและหมายจับนั้น จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงเสียก่อนว่ามีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่ได้มาโดยการกระทำความผิดได้อยู่ในสถานที่ตรวจค้นและมีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นเนื่องจากการเน้นข่าวว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายเสียก่อน และมีเหตุที่เจ้าพนักงานตำรวจจะจับจำเลยได้โดยไม่มีหมายจับของศาลตามป.วิ.อ. มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๒ (๔) หรือไม่ จึงเป็นการฎีกาได้เพียงในปัญหาข้อเท็จจริงเพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวอันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๓๙๙/๒๕๖๘ การที่จำเลยฎีกาว่า คดีโจทก์ในความผิดฐานฉ้อโกงขาดอายุความ เพราะผู้เสียหายไม่ได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและตัวผู้กระทำความผิดนั้น ในการวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวต้องย้อนไปวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้เสียหายรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดเมื่อไร และร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ ฎีกาของจำเลยจึงเป็นฎีกาที่ต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงเพื่อนำไปสู่ข้อกฎหมายที่จำเลยยกขึ้นอ้าง อันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

แนวฎีกาที่เป็นปัญหาข้อกฎหมาย เช่น อุทธรณ์ว่า

- ศาลชั้นต้น/อุทธรณ์ดำเนินกระบวนการพิจารณาข้อด้วยกฎหมายหรือไม่
- ศาลชั้นต้น/อุทธรณ์วินิจฉัยพยานหลักฐานข้อด้วยกฎหมายหรือไม่
- การกระทำของจำเลยเป็นความผิดกรรมเดียวหรือหลายกรรม
- โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่
- สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับไปแล้วหรือไม่
- ฟ้องโจทก์ข้อด้วยกฎหมายหรือไม่

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๕๕๘/๒๕๖๔ การที่จำเลยที่ ๑ ฎีกาว่า ศาลล่างทั้งสองไม่มีอำนาจลงโทษจำเลยที่ ๑ ในข้อหาความผิดฐานรับของโจรเพราะพนักงานสอบสวนไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหาและไม่ได้ทำการสอบสวนจำเลยที่ ๑ ในข้อหาดังกล่าว ทั้งเป็นการพิพากษานอกเหนือฟ้อง และคำขอท้ายฟ้องกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏในฟ้องแตกต่างกับข้อเท็จจริงในทางพิจารณาในข้อสาระสำคัญจนไม่อาจจะรับฟังลงโทษจำเลยที่ ๑ ได้ แม้จำเลยที่ ๑ จะมีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลอุทธรณ์ภาค ๑ แต่เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย จำเลยที่ ๑ มีสิทธิยกปัญหานี้ขึ้นฎีกาได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๔๖๘/๒๕๖๕ จำเลยที่ ๒ ฎีกาว่า จำเลยที่ ๒ เป็นทหารกองประจำการ พนักงานสอบสวนไม่ได้จัดให้มีนายทหารพระธรรมนูญร่วมรับฟังการสอบสวนกับจำเลยที่ ๒ เป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบ เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้จะเป็นข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลล่างทั้งสอง จำเลยที่ ๒ ก็มีสิทธิยกขึ้นฎีกาได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๕ การห้ามอุทธรณ์ในคดีที่โจทก์ฟ้องให้ลงโทษจำเลยหลายข้อหา เนื่องจากโจทก์อาจฟ้องจำเลยหลายข้อหาเป็นกรรมเดียว หรือหลายกรรมต่างกันได้

๑.๕.๑ กรณีโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยหลายกรรมต่างกัน ข้อห้ามในการอุทธรณ์ปัญหาข้อเท็จจริงให้พิจารณาอัตราโทษเป็นรายกระทง

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๖๘/๒๕๔๔ ความผิดฐานเก็บรังนกอีแอ่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ฐานมีรังนกอีแอ่นไว้ในครอบครองโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และฐานขึ้นไปบนเกาะที่นกอีแอ่นทำรังอยู่ตามธรรมชาติโดยไม่ได้รับอนุญาตตาม พ.ร.บ.อากรรังนกอีแอ่นฯ มีโทษอย่างสูงจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ ทวิ เมื่อโจทก์บรรยายฟ้องแยกข้อหาความผิดของจำเลยทั้งสามฐานดังกล่าวกับความผิดฐานร่วมกับพวกลักทรัพย์ของผู้เสียหายเป็นกรณีต่างกรรมกัน และการพิจารณาว่าอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ ทวิ หรือไม่ต้องพิจารณาคความผิดแต่ละกรรมแยกเป็นรายกระทงความผิด ดังนี้ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ที่ว่าพยานหลักฐานของโจทก์รับฟังได้ว่า จำเลยกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.อากรรังนกอีแอ่นฯ ซึ่งเป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงนั้น **จึงเป็นการไม่ชอบ**

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๕.๒ กรณีโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท ข้อห้ามในการอุทธรณ์ปัญหาข้อเท็จจริงให้พิจารณาอัตราโทษของกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ถ้าบทหนักไม่ห้าม ถือว่าบทเบาไม่ห้ามด้วย

ฎีกาที่ ๓๑๕๔/๒๕๔๓ คดีอาญาเรื่องใดจะต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่ ต้องพิจารณาอัตราโทษที่กฎหมายบัญญัติสำหรับข้อหาแต่ละกระทงความผิดเป็นสำคัญ เมื่อความผิดในกระทงนั้นมีความผิดหลายบทรวมอยู่ด้วย ถ้าบทหนักไม่ต้องห้าม ก็ถือว่าทุกบทไม่ต้องห้าม โจทก์อุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามในความผิดฐานร่วมกันบุกรุกและทำให้เสียหาย ซึ่งเป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวกัน...

ข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ (ต่อ)

...เมื่อความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๕ (๒) (เดิม) ประกอบด้วยมาตรา ๓๖๒ ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุดมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ ทวิ ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๘ (เดิม) ซึ่งเป็นบทเบา แม้จะมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับก็ย่อมไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงด้วย สมควรยกอนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิจารณาพิพากษาใหม่ เพื่อให้การวินิจฉัยความผิดของจำเลยทั้งสามเป็นไปตามลำดับศาลตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๘ (๒) ประกอบด้วยมาตรา ๒๒๕

ข้อยกเว้นให้จำเลยอุทธรณ์ข้อเท็จจริงได้

๒. ข้อยกเว้นตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ ทวิ ที่จำเลยอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้

 โดยหลักแล้ว คดีที่มีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กฎหมายห้ามทั้งโจทก์และจำเลยอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง แต่เฉพาะจำเลยเท่านั้นที่กฎหมายผ่อนคลายเป็นให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้ หากคำพิพากษาศาลชั้นต้นออกมาในเชิงลงโทษจำเลย

ข้อยกเว้นให้จำเลยอุทธรณ์ข้อเท็จจริงได้ (ต่อ)

๒.๑ จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก หรือให้ลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก

การที่จำเลยต้องคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้ลงโทษจำคุกแม้เพียงวันเดียว หรือศาลชั้นต้นกักขังจำเลยแทนโทษจำคุกเฉพาะตาม ป.อ. มาตรา ๒๓ เท่านั้น ที่กฎหมายให้จำเลยอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้

ไม่ใช่การกักขังแทนค่าปรับ หรือกักขังเพราะไม่ชำระเงินทัณฑ์บน

ข้อยกเว้นให้จำเลยอุทธรณ์ข้อเท็จจริงได้ (ต่อ)

๒.๒ จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ศาลรอกการลงโทษไว้

๒.๓ ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด แต่รอกการกำหนดโทษไว้

๒.๔ จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษปรับเกิน ๑,๐๐๐ บาท

หมายความว่า ศาลต้องพิพากษาลงโทษปรับเกินกว่า ๑,๐๐๐ บาท และต้องเป็นอัตราโทษปรับสุทธิหลังจากลดโทษแล้ว

ศาลชั้นต้นลงโทษปรับจำเลย ๒,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง เหลือปรับ ๑,๐๐๐ บาท ถือว่าลงโทษปรับสุทธิไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท จำเลยย่อมไม่มีสิทธิอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง

ข้อยกเว้นให้จำเลยอุทธรณ์ข้อเท็จจริงได้ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๙๙๙/๒๕๖๗ ความผิดฐานร่วมกันพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยเปิดเผยหรือโดยไม่มีเหตุสมควรตาม ป.อ. มาตรา ๓๗๑ ศาลชั้นต้นปรับจำเลยทั้งสามคนละ ๕๐๐ บาท ต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ ทวิ (๔) จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ขอให้ลงโทษสถานเบา เป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามตามบทกฎหมายดังกล่าว และยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

ข้อยกเว้นให้จำเลยอุทธรณ์ข้อเท็จจริงได้ (ต่อ)

๒.๕ การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ส่งตัวจำเลยไปรับการฝึกอบรมไม่ถึงว่าเป็นการลงโทษตาม ป.อ. มาตรา ๑๔ จึงไม่เข้าข้อยกเว้นที่จะอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้ (ฎีกาที่ ๑๕๓/๒๕๕๕)

ฎีกาที่ ๔๑๓/๒๕๖๐ (ปชญ) ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๕๕ ขณะกระทำผิดจำเลยอายุ ๑๗ ปีเศษ ลดมาตราส่วนโทษให้กึ่งหนึ่งจำคุก ๖ เดือน ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งตัวไปรับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกฯ มีกำหนดขั้นต่ำ ๓ เดือน นับแต่วันพิพากษา อันเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลเยาวชนและครอบครัวใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแทนการลงโทษทางอาญาแก่จำเลย ไม่เป็นการลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๑๔ อันจะเข้ากรณียกเว้นที่จะมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ ทวิ จึงต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง

ข้อยกเว้นให้จำเลยอุทธรณ์ข้อเท็จจริงได้ (ต่อ)

๒.๖ คดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ หากศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้วสั่งว่า คดีไม่มีมูล โจทก์อุทธรณ์/ฎีกาได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๐ แต่ก็ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติว่าด้วยลักษณะอุทธรณ์/ฎีกาเช่นเดียวกัน ฎีกาที่ ๓๖๒๙/๒๕๖๒ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "คำสั่งของศาลที่ให้คดีมีมูลย่อมเด็ดขาด แต่คำสั่งที่ว่าคดีไม่มีมูลนั้น โจทก์มีอำนาจอุทธรณ์ฎีกาได้ตามบทบัญญัติว่าด้วยลักษณะอุทธรณ์ฎีกา" ซึ่งหมายความว่า การอุทธรณ์หรือฎีกา คำสั่งที่ว่าคดีไม่มีมูลต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยลักษณะอุทธรณ์ฎีกา มิใช่โจทก์สามารถใช้สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาได้ทุกคดีเสมอไป

ข้อยกเว้นให้จำเลยอุทธรณ์ข้อเท็จจริงได้ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๕๓๔/๒๕๔๑ ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีโจทก์ไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จึงเป็นกรณีที่ ศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ ซึ่งต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกา ไม่ว่าจะปัญหาข้อเท็จจริงหรือปัญหาข้อกฎหมาย แม้จะเป็นการพิจารณาชั้นไต่สวนมูลฟ้องก็ตาม คดีก็ต้องห้ามมิให้ฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๖ บัญญัติว่า "คำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดีเสร็จ
สำนวน ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งนั้นจนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งใน
ประเด็นสำคัญและมีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นด้วย"

เหตุที่กฎหมายห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา เพราะอาจส่งผลให้การ
ดำเนินคดีของศาลเกิดการหยุดชะงักงัน ติดขัด เนิ่นช้าออกไปโดยไม่
สมควร กฎหมายจึงห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์/ฎีกาคำสั่งระหว่างพิจารณา
แต่ยอมให้อุทธรณ์/ฎีกาหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษาชี้ขาดตัดสินคดีแล้ว

เช่น คำสั่งศาลที่ไม่อนุญาตให้โจทก์แก้ไขเพิ่มเติมฟ้องในคดีอาญา เป็น
คำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ได้ทำให้คดีเสร็จสำนวน คู่ความจะอุทธรณ์
ทันทีไม่ได้

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

๑. คำสั่งระหว่างพิจารณาคดีอาญาต้องเป็นคำสั่งที่ศาลสั่ง
ภายหลังจากที่สั่งรับคดีของโจทก์ไว้ไต่สวนมูลฟ้องหรือ
พิจารณาแล้ว มิใช่เริ่มตั้งแต่มีการยื่นฟ้องเหมือนกับคดีแพ่ง

ฎีกาที่ ๑๒๖๒/๒๕๐๔ โจทก์ฟ้องให้ลงโทษจำเลยใน
คดีอาญา ศาลชั้นต้นสั่งในคำฟ้องว่าให้รอฟังคดีอาญาอีก
เรื่องหนึ่งก่อน เมื่อคดีนั้นถึงที่สุดแล้วจะได้พิจารณาสั่ง
ต่อไป เช่นนี้ไม่เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา โจทก์ยอม
อุทธรณ์ได้

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๗๕๖/๒๕๒๔ คำสั่งคืนฟ้องให้โจทก์ทำมาขึ้นใหม่หาใช่เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาไม่ แต่เป็นคำสั่งที่ไม่รับหรือคืนคำคู่ความตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๘ ถือว่าศาลชั้นต้นยังไม่ได้ประทับฟ้องของโจทก์ไว้พิจารณา ศาลจึงไม่มีอำนาจสั่งขังจำเลย เมื่อโจทก์แก้ไขคำฟ้องแล้วนำมาขึ้นใหม่โจทก์จึงมีหน้าที่ต้องนำตัวจำเลยมาส่งศาลพร้อมคำฟ้องดังที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๕

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

๑.๑ คำสั่งของศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้ขยายระยะเวลาอุทธรณ์/ฎีกา ไม่ใช่คำสั่งระหว่างพิจารณา

ฎีกาที่ ๗๒๒๗-๗๒๒๘/๒๕๕๑ การขยายระยะเวลาในการยื่นฎีกาเป็นอำนาจของศาลชั้นต้นที่จะพิจารณาและมีคำสั่งตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๓ ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ขยายระยะเวลายื่นฎีกา จำเลยย่อมอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งของศาลชั้นต้นต่อศาลอุทธรณ์ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ วรรคหนึ่ง เพราะคำสั่งของศาลชั้นต้นดังกล่าวเป็นคำสั่งภายหลังที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาแล้ว จึงไม่เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๖

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

๒. คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญาไม่ต้องโต้แย้งไว้ก่อนเหมือนคดีแพ่ง

ฎีกาที่ ๑๒๔/๒๕๒๘ ในคดีอาญาคำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้โจทก์เลื่อนคดีและงดสืบพยานจำเลยนั้น เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา แม้โจทก์จะไม่ได้โต้แย้งไว้ โจทก์ก็มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวได้

ฎีกาที่ ๑๐๗๕๘/๒๕๕๖ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๖ บัญญัติห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาจนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในประเด็นสำคัญและมีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นด้วย โดยมีได้บัญญัติให้คู่ความต้องโต้แย้งไว้ดังที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๖ ฉะนั้น เมื่อจำเลยอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยจึงมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้โจทก์แก้ฟ้องได้ แม้จะมีโต้แย้งไว้ก็ตาม ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ เห็นว่าอุทธรณ์ของจำเลยเป็นข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ และไม่รับวินิจฉัยนั้น จึงเป็นการไม่ชอบ

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

๓. คำสั่งระหว่างพิจารณาในคดีอาญา คู่ความจะอุทธรณ์ได้ต่อเมื่อได้มีการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งในประเด็นสำคัญแห่งคดีด้วย

ฎีกาที่ ๘๙๘/๒๕๑๕ คำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้จำเลยไม่ต้องไปฟังการพิจารณาและการสืบพยานตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๒ ทวิ เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวน เมื่อศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาชี้ขาดประเด็นสำคัญในคดีแล้ว โจทก์ร่วมอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาโดยมิได้อุทธรณ์คำพิพากษามาด้วย และเมื่อไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์คำพิพากษาไว้ อุทธรณ์ของโจทก์ร่วมย่อมต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๖

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๗๒๘/๒๕๖๖ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๖ การอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา นอกจากจะอุทธรณ์ได้เมื่อศาลพิพากษาแล้ว จะต้องมีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นด้วย ซึ่งหมายความว่า ผู้อุทธรณ์นอกจากจะได้แย้งว่าคำสั่งระหว่างพิจารณาไม่ชอบอย่างไรแล้ว จะต้องโต้แย้งในเนื้อหาของคำพิพากษาว่าไม่ถูกต้องอย่างไรด้วย โดยในส่วนหลังนี้ต้องบรรยายให้ได้รับความครบถ้วนตามความใน ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ วรรคสอง จึงจะเป็นอุทธรณ์ที่จะพึงรับไว้พิจารณา ซึ่งเมื่อพิจารณาล้อยคำในอุทธรณ์ของโจทก์แล้ว โจทก์โต้แย้งแต่เพียงว่าศาลชั้นต้นไม่ควรงดสืบพยานเพียงประการเดียว แต่ไม่ได้บรรยายให้เห็นว่าเนื้อหาคำพิพากษาศาลชั้นต้นนั้นขัดกับข้อเท็จจริงหรือขาดข้อเท็จจริงใดที่สมควรจะมีอยู่ หรือมีข้อกฎหมายสารบัญญัติใดที่ไม่ถูกต้อง เช่น อาจบรรยายว่าพยานหลักฐานในชั้นไต่สวนมูลฟ้องมีน้ำหนัก หรือหากมีการสืบพยานต่อไป พยานโจทก์จะมีน้ำหนักพอให้ลงโทษจำเลยได้เพราะอย่างไร เป็นต้น ดังนี้ กรณีพึงได้ว่าโจทก์ไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามความใน ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๖

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

๔. คำสั่งระหว่างพิจารณาต้องเป็นคำสั่งที่ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวน

คำสั่งที่ไม่อนุญาตให้โอนคดี คำสั่งไม่อนุญาตให้ระบุพยานเพิ่มเติม จะเห็นได้ว่าศาลยังมีการดำเนินคดีนั้นต่อไป ซึ่งมีได้ทำให้คดีเสร็จสำนวน จึงเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาที่ยังอุทธรณ์ไม่ได้

ฎีกาที่ ๑๒๑๔๒/๒๕๕๘ คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ไม่เพิกถอนกระบวนการพิจารณาคำสั่งคดีมีมูล เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดีของจำเลยเสร็จสิ้นไป เพราะศาลชั้นต้นยังต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาสืบพยานโจทก์และจำเลยต่อไป จึงห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งนั้นจนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในประเด็นสำคัญตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๖

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

๔.๑ คำสั่งคำร้องขอให้ปล่อยผู้ถูกควบคุมหรือขังโดยผิดกฎหมาย

ฎีกาที่ ๓๑๑๘/๒๕๒๓ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลว่า ล. ภริยาผู้ร้องถูกผู้คัดค้านควบคุมตัวไว้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้มีการปล่อยตัวตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๕๐ ศาลสั่งรับคำร้อง นัดไต่สวนและหมายเรียก ล. และผู้คัดค้านมาศาล ผู้คัดค้านแถลงว่า ล. เป็นคนฉวยโอกาสต้องห้ามเข้าเมืองจึงควบคุมตัวไว้เพื่อส่งกลับประเทศเวียดนามหรือประเทศที่สามโดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีต้องฟังข้อเท็จจริงต่อไปจึงให้นัดสืบพยานของคู่ความและได้มีคำสั่งให้ปล่อยตัว ล. ชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ปล่อยชั่วคราวนี้เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา เพราะจะต้องมีการไต่สวนคำร้องของผู้ร้องอีก คำสั่งดังกล่าวจะเป็นการชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม กรณีก็ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๖

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

๔.๒ คำสั่งคำร้องขอให้เพิกถอนการปล่อยชั่วคราว

ฎีกาที่ ๓๕๙๔/๒๕๕๗ คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้เพิกถอนการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาที่ ๑ เป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นเห็นว่าผู้ต้องหาที่ ๑ ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งและไม่มีสิทธิอยู่ในราชอาณาจักร พฤติการณ์ของผู้ต้องหาที่ ๑ อาจหลบหนีได้ ซึ่งเป็นดุลพินิจของศาลชั้นต้นที่พิจารณาโดยอาศัยหลักเกณฑ์แห่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๑๐๘ และเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาที่มีได้ทำให้คดีเสร็จสำนวน กรณีจึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ฎีกาคำสั่งนั้นในระหว่างพิจารณา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๖

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

๔.๓ คำสั่งศาลออกหมายจับจำเลยและปรับผู้ประกันตามสัญญา ระหว่างพิจารณาคดี

ฎีกาที่ ๑๒๙๕/๒๕๖๖ ในวันนัดพร้อมเพื่อคุ้มครองสิทธิ สอบคำให้การ ตรวจพยานหลักฐานและไต่ถามทวน ศาลชั้นต้นเห็นว่ากรณีมีเหตุอันควร เชื่อว่าจำเลยจงใจหลีกเลี่ยงไม่มาศาล ให้ออกหมายจับจำเลยและปรับ ผู้ประกันเต็มตามสัญญาประกัน คำสั่งของศาลชั้นต้นเป็นคำสั่งที่ไม่ทำให้ ประเด็นแห่งคดีเสร็จไป จึงเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา จำเลย อุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นโดยไม่ได้มีอุทธรณ์คำ พิพากษาของศาลชั้นต้นด้วย จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๖ ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความ อาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๙๙ มาตรา ๔

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

๕. คำสั่งจำหน่ายคดีเด็ดขาด ไม่เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา เพราะเมื่อศาลมี คำสั่งดังกล่าวแล้ว ย่อมทำให้คดีเสร็จจำนวนไปจากศาล จึงมิใช่คำสั่งระหว่าง พิจารณาอันจะต้องห้ามมิให้อุทธรณ์/ฎีกา เช่น

- โจทก์ทิ้งฟ้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๔ ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕
- สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ ศาลจึงสั่ง จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ซึ่งทำให้คดีเสร็จจำนวนไม่ต้องดำเนินกระบวน พิจารณาต่อไปอีก

ฎีกาที่ ๘๗๒๖/๒๕๕๕ คำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้ถอนฟ้องและจำหน่ายคดีออก จากสารบบความ มีผลทำให้คดีเสร็จไปจากศาล การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งใหม่ให้ เพิกถอนคำสั่งจำหน่ายคดีเป็นกรณีที่เกิดขึ้นภายหลังคำสั่งจำหน่ายคดี จึงไม่เป็น คำสั่งระหว่างพิจารณา

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๔๘๓/๒๕๖๖ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ย่อมมีผลทำให้คดีเสร็จไปจากศาลชั้นต้นแล้ว ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งใหม่ให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณานับแต่โจทก์ถอนฟ้องและเพิกถอนคำสั่งจำหน่ายคดีดังกล่าว อันเป็นคำสั่งที่เกิดขึ้นภายหลังมีคำสั่งจำหน่ายคดีแล้ว คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ใช่คำสั่งระหว่างพิจารณา

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๔๕๖/๒๕๖๔ โจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดหลายกระทงรวมในฟ้องเดียวกัน ซึ่งแต่ละกระทงเป็นข้อหาแยกจากข้อหาอื่นได้ และศาลอาจสั่งให้แยกสำนวนพิจารณาความผิดกระทงใดต่างหากก็ได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๐ เมื่อต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่น เนื่องจากเห็นว่าผู้ร้องและผู้เสียหายที่ ๒ ถอนคำร้องทุกข์และเป็นความผิดอันยอมความได้ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไป ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๒) ถือได้ว่าเป็นคำสั่งที่ทำให้ประเด็นแห่งคดีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นซึ่งแยกต่างหากจากข้อหาอื่นได้นั้นเสร็จสำนวนแล้ว คำสั่งศาลชั้นต้นที่จำหน่ายคดีความผิดฐานดังกล่าวจึงมิใช่คำสั่งระหว่างพิจารณา โจทก์ย่อมมีสิทธิอุทธรณ์ได้แม้ยังคัดค้านคำสั่งดังกล่าวของศาลชั้นต้นได้ ไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๖

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

๖. คำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราว อันมิใช่เป็นการจำหน่ายคดีเด็ดขาดย่อมไม่มีผลทำให้คดีเสร็จสำนวนไปจากศาลนั้น ยังต้องมีการดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป จึงเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา

ฎีกาที่ ๒๒๑๓/๒๕๕๐ คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ออการไต่สวนมูลฟ้องไว้ก่อน จนกว่าจะทราบผลที่สุดของคดีแพ่งของศาลชั้นต้นและให้จำหน่ายคดีชั่วคราว โดยได้สั่งไว้ด้วยว่าเมื่อคดีแพ่งดังกล่าวถึงที่สุดแล้วให้โจทก์แถลงต่อศาลเพื่อยกคดีขึ้นพิจารณาต่อไปภายใน ๑ เดือน นับแต่คดีถึงที่สุด คำสั่งดังกล่าวไม่ใช่เป็นคำสั่งจำหน่ายคดีโดยเด็ดขาด เพียงแต่เป็นคำสั่งจำหน่ายคดีไว้ชั่วคราว เป็นคำสั่งที่ไม่ทำให้ประเด็นแห่งคดีเสร็จไปแต่อย่างใด จึงเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวน โจทก์จึงยังไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวในระหว่างการพิจารณาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๖

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

๗. คำสั่งยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการมีผลทำให้คำร้องนั้นเสร็จไป จึงไม่ใช่คำสั่งระหว่างพิจารณา (ฎีกาที่ ๑๔๙๐/๒๕๖๔)

ฎีกาที่ ๑๕๐/๒๕๖๖ คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของผู้ร้องมีผลทำให้คำร้องของผู้ร้องเสร็จสำนวนไปจากศาล ไม่ใช่คำสั่งระหว่างพิจารณา ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์คำสั่งนี้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๖ ผู้ร้องขอขบที่จะอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นได้ทันที แต่ต้องอุทธรณ์ภายในกำหนดหนึ่งเดือนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๘ มิฉะนั้นคดีของผู้ร้องในส่วนคำขอเข้าร่วมเป็นโจทก์เป็นอันยุติตามคำสั่งของศาลชั้นต้น

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

๘. คำสั่งระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาก็ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๖ ประกอบมาตรา ๒๑๕, ๒๒๕ เช่นกัน เป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์/ฎีกามีคำสั่งแล้ว คดีไม่เสร็จสำนวนไปจากศาลอุทธรณ์/ฎีกา ซึ่งศาลอุทธรณ์/ฎีกายังจะต้องทำการพิจารณาต่อไป จึงเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์/ฎีกา คู่ความย่อมไม่อาจอุทธรณ์/ฎีกาได้

ฎีกาที่ ๗๖๓๔/๒๕๕๖ แม้ศาลอุทธรณ์จะมีคำพิพากษาและศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้จำเลยที่ ๑ ฟังแล้ว แต่ศาลชั้นต้นยังไม่ได้อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้จำเลยที่ ๒ ฟัง จึงต้องถือว่าคดีของจำเลยที่ ๒ อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ คำสั่งศาลอุทธรณ์ที่ยกคำร้องขอถอนอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๒ จึงเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ต้องห้ามมิให้ฎีกาคำสั่งนั้นในระหว่างพิจารณาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๖ ประกอบมาตรา ๒๑๕, ๒๒๕

ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา (ต่อ)

๙. หากคำสั่งของศาลอุทธรณ์/ฎีกานั้น เมื่อสั่งแล้วทำให้คดีเสร็จสำนวนไปจากศาลอุทธรณ์/ฎีกา ย่อมไม่ใช่คำสั่งระหว่างพิจารณา

ฎีกาที่ ๖๕๘๖/๒๕๕๑ โจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องในส่วน of คำขอท้ายฟ้อง โดยขอให้ลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๓๐๐ ด้วย แต่ศาลชั้นต้นไม่อนุญาต และพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๓ (๔), ๑๕๗ โจทก์อุทธรณ์โต้แย้งคัดค้านคำพิพากษาและคำสั่งดังกล่าวของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษายกคำพิพากษาและคำสั่งศาลชั้นต้น โดยอนุญาตให้โจทก์แก้ไขเพิ่มเติมฟ้องได้ตามคำร้อง แล้วให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ตามรูปคดี กรณีจึงทำให้คดีเสร็จสำนวนไปจากศาลอุทธรณ์ภาค ๘ แล้ว คำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๘ เช่นนี้ไม่เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา จึงไม่ต้องห้ามฎีกาตามป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๖ ประกอบมาตรา ๒๑๕, ๒๒๕

คดีที่อุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๔ บัญญัติว่า “ถ้ามีอุทธรณ์แต่ในปัญหาข้อกฎหมาย ในการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายนั้น ศาลอุทธรณ์จะต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวน”

มาตรา ๒๒๒ บัญญัติว่า “ถ้าคดีมีปัญหาแต่เฉพาะข้อกฎหมาย ในการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายนั้น ศาลฎีกาจะต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวน”

คดีที่อุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย (ต่อ)

คดีที่อุทธรณ์/ฎีกาแต่ในปัญหาข้อกฎหมายนั้น อาจจะเป็นคดีที่ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง หรือต้องห้ามอุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงก็ได้ เพียงแต่คู่ความหยิบยกเฉพาะปัญหาข้อกฎหมายขึ้นมาอุทธรณ์/ฎีกา

เช่นนี้ ในการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายนั้นศาลอุทธรณ์/ฎีกาก็ต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวน

คดีที่อุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย (ต่อ)

๑. กรณีเป็นคดีที่ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลอุทธรณ์/ฎีกามีอำนาจวินิจฉัยข้อเท็จจริงใหม่ให้แตกต่างไปจากศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์ได้

ฎีกาที่ ๑๔/๒๕๔๒ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยทั้งสองกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และฐานบุกรุก แต่เป็นการกระทำความผิดเดียว เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทซึ่งมีโทษเท่ากัน จึงพิพากษาลงโทษในความผิดฐานบุกรุกจำคุกคนละ ๖ เดือน ปรับคนละ ๒,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้คนละ ๓ ปี ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่าจำเลยทั้งสองมีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์เพียงบทเดียวและคงลงโทษตามศาลชั้นต้น การที่ศาลอุทธรณ์แก้ไขเพียงบทลงโทษจากหลายบทเป็นบทเดียวโดยไม่ได้แก้โทษด้วย จึงเป็นการแก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๕ ปี คู่ความจึงต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง เมื่อจำเลยทั้งสองไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลอุทธรณ์ย่อมวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงแตกต่างจากศาลชั้นต้นได้ การฟังข้อเท็จจริงของศาลอุทธรณ์และการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายตามข้อเท็จจริงที่ฟังได้ ย่อมไม่ขัดต่อ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๔

คดีที่อุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย (ต่อ)

๒. กรณีเป็นคดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง โดยหลักแล้ว คดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงและคู่ความอุทธรณ์/ฎีกาเฉพาะปัญหาข้อกฎหมายขึ้นมา

การวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายนั้น ศาลอุทธรณ์/ฎีกาต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวน (ฎีกาที่ ๖๖๘/๒๕๖๒)

คดีที่อุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๘๘๑๕/๒๕๕๒ การกระทำที่จะเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๖๘ นั้น จะต้องเป็นเรื่องที่ผู้ต้องหาจำเป็นต้องกระทำการนั้นเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของผู้อื่นให้พ้นอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย และเป็นอันตรายที่ใกล้จะถึง ถ้าได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยกระทำเนื่องจากเชื่อโดยสุจริตว่าถูกผู้เสียหายกลั่นแกล้ง จึงเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายนั้น แม้เป็นปัญหาข้อกฎหมาย แต่คดีนี้ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษปรับจำเลย ๒๐๐ บาท ต้องห้ามจำเลยอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕ มาตรา ๒๒ ...

คดีที่อุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย (ต่อ)

... ในการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย จึงต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวน ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๔ ประกอบมาตรา ๒๒๕ และ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕ มาตรา ๔ เมื่อศาลชั้นต้นวินิจฉัยแต่เพียงว่า เหตุที่จำเลยดำไว้ว่าผู้เสียหาย เนื่องจากเข้าใจว่าถูกผู้เสียหายกลั่นแกล้งในเรื่องการขอตำเนาเอกสาร กับถูกผู้เสียหายกล่าวหาว่าทำร้ายร่างกาย มิใช่เกิดเนื่องจากการที่ผู้เสียหายได้กระทำการตามหน้าที่ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ คำวินิจฉัยของศาลชั้นต้นดังกล่าว จึงไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าขณะที่จำเลยกล่าวถ้อยคำตามฟ้องต่อผู้เสียหายนั้น มีอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย และเป็นอันตรายที่ใกล้จะถึง การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย

คดีที่อุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๗๒๕/๒๕๓๘ คดีมีอัตราโทษอย่างสูงจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลชั้นต้นลงโทษปรับจำเลย ๔๐๐ บาท จึงต้องห้ามมิให้จำเลยอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ในการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายศาลอุทธรณ์ต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวน การที่ศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจึงไม่ชอบ ต้องถือว่าข้อเท็จจริงฟังยุติตามที่ศาลชั้นต้นฟังมา การที่จำเลยเข้าใจว่าโจทก์มีความสัมพันธ์ฉันคู่สาวกับสามีจำเลยไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะไปกล่าวประจานโจทก์ด้วยถ้อยคำหมิ่นประมาทและดูหมิ่นซึ่งหน้า จึงยกเหตุเพื่อความชอบธรรมป้องกันตนหรือป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรมขึ้นเพื่อปฏิเสธความผิดไม่ได้

คดีที่อุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย (ต่อ)

๒.๑ แต่ถ้าศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกา เห็นว่า ศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยข้อเท็จจริงผิดต่อกฎหมาย หรือฟังข้อเท็จจริงมาไม่ชัดเจน หรือฟังข้อเท็จจริงมาไม่เพียงพอแก่การวินิจฉัย ศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากพยานหลักฐานในสำนวนได้

ฎีกาที่ ๙๙๐/๒๕๓๖ คดีที่อุทธรณ์ได้แต่เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย การนำข้อเท็จจริงที่ศาลชั้นต้นรับฟังมาจากพยานหลักฐานในสำนวนเพื่อปรับกับบทมาตราที่โจทก์ฟ้องเป็นปัญหาโดยตรงในการวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ เมื่อศาลอุทธรณ์เห็นว่าข้อเท็จจริงที่ศาลชั้นต้นฟังมายังไม่ชัดเจนพอ ศาลอุทธรณ์มีอำนาจวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่ศาลชั้นต้นรับฟังมาให้ชัดเจนขึ้นได้ โดยไม่จำเป็นต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นพิพากษาหรือมีคำสั่งใหม่

คดีที่อุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย (ต่อ)

๓. กรณีเป็นคดีที่ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงและมีการอุทธรณ์/ฎีกาขึ้นมาทั้งปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกาไม่จำเป็นต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวน

ฎีกาที่ ๙๓๓๙/๒๕๓๘ คดีนี้ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย จำเลยจึงมีสิทธิอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายได้ และจำเลยก็อุทธรณ์ทั้งปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายด้วย **ในชั้นอุทธรณ์จึงมิใช่มีอุทธรณ์แต่ในปัญหาข้อกฎหมาย** ดังนั้น ศาลอุทธรณ์จึงไม่ต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวน การที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยข้อเท็จจริงแตกต่างกับคำวินิจฉัยของศาลชั้นต้น ย่อมไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๔

คดีที่อุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย (ต่อ)

๔. ข้อเท็จจริงที่ศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกาต้องฟังตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๔, ๒๒๒ นั้น หมายถึง ข้อเท็จจริงที่จะนำมาวินิจฉัยข้อกฎหมายตามที่อุทธรณ์/ฎีกาขึ้นมาเท่านั้น หากเป็นการวินิจฉัยข้อกฎหมายอื่น ศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกาย่อมฟังข้อเท็จจริงใหม่ได้

ฎีกาที่ ๒๕๙๔/๒๕๖๒ จำเลยฎีกาแต่ในปัญหาข้อกฎหมาย ศาลฎีกาจึงต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๗ วินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๔ ประกอบมาตรา ๒๒๕

คดีที่อุทธรณ์/ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๒๔๕/๒๕๑๐ บทบัญญัติในมาตรา ๑๙๔ แห่ง ป.วิ.อ. ที่บังคับให้ศาลอุทธรณ์ต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยมาแล้ว จากพยานหลักฐานในสำนวนนั้น หมายถึงเฉพาะข้อเท็จจริงที่ใช้ในการวินิจฉัยข้อกฎหมายตามที่มีอุทธรณ์เท่านั้น คดีนี้เป็นเรื่องทำให้เสียหาย ศาลชั้นต้นยกฟ้องโดยฟังว่าทรัพย์นั้นไม่ใช่ของผู้เสียหาย ผู้เสียหายไม่มีอำนาจร้องทุกข์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ว่าผู้เสียหายเป็นผู้ครอบครองมีอำนาจร้องทุกข์ได้ ดังนี้ ศาลอุทธรณ์อาจยกฟ้องโดยฟังข้อเท็จจริงใหม่ว่าจำเลยมิได้เป็นคนทำให้ทรัพย์นั้นเสียหายได้ เพราะมีใช้ข้อเท็จจริงที่ใช้ในการวินิจฉัยข้อกฎหมายตามที่มีอุทธรณ์ ดังที่ บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๔

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์

ข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิงในอุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ วรรคสอง, ๑๕๕, ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๕๓ วรรคสอง บัญญัติว่า "อุทธรณ์ทุกฉบับต้องระบุข้อเท็จจริงโดยย่อ หรือข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิงเป็นลำดับ"

มาตรา ๑๕๕ บัญญัติว่า "ข้อกฎหมายทั้งปวงอันคู่ความอุทธรณ์ร้องอ้างอิงให้แสดงไว้โดยชัดเจนในฟ้องอุทธรณ์ แต่ต้องเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นมาว่ากันมาแล้วแต่ในศาลชั้นต้น

❖ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย หรือที่เกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติ ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยอุทธรณ์ เหล่านี้ผู้อุทธรณ์หรือศาลยกขึ้นอ้างได้ แม้ว่าจะไม่ได้ยกขึ้นในศาลชั้นต้นก็ตาม"

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า
"ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่จะยกขึ้นอ้างใน
การยื่นอุทธรณ์นั้น คู่ความจะต้องกล่าวไว้โดย
ชัดแจ้งในอุทธรณ์และต้องเป็นข้อที่ได้ยกขึ้น
ว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ทั้งจะต้อง
เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยด้วย"

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

๑. ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่อุทธรณ์ต้องระบุ
คัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้นให้
ชัดเจน มิฉะนั้น จะเป็นอุทธรณ์ไม่ชอบ และ
หลักการนี้นำมาใช้กับการฎีกาด้วยตาม ป.วิ.อ.
มาตรา ๒๑๖ วรรคหนึ่ง, ๒๒๕ ซึ่งศาลอุทธรณ์/
ฎีกาจะไม่รับวินิจฉัยอุทธรณ์/ฎีกาที่ไม่ชอบ
เหล่านี้ (ฎีกาที่ ๓๒๗๔-๓๒๗๕/๒๕๖๑ และที่
๔๒๐๐/๒๕๕๙)

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๕๔๓/๒๕๖๘ โจทก์ทั้งสองฎีกาโดยคัดลอกข้อความมาจากอุทธรณ์ของ โจทก์ทั้งสองทั้งสิ้น คงแก้ไขเฉพาะคำว่าศาลอุทธรณ์ภาค ๘ เป็นศาลฎีกา ศาล ชั้นต้นเป็นศาลล่างทั้งสอง และตัดทอนข้อความหรือเพิ่มเติมข้อความบางส่วน ให้ผิดไปจากอุทธรณ์บ้างเล็กน้อยในรายละเอียด ซึ่งเป็นการโต้แย้งเฉพาะคำ พิพากษาศาลชั้นต้น มิได้โต้แย้งคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ว่า พิพากษาไม่ชอบอย่างไร หรือไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๘ เพราะเหตุใด ทั้งเหตุผลในการวินิจฉัยของศาลชั้นต้นกับศาลอุทธรณ์ภาค ๘ บางส่วนแตกต่างกัน เช่นนี้ ฎีกาโจทก์ทั้งสองมิได้คัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๘ เป็นการไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๑๖ วรรคหนึ่ง, ๒๒๕ และผู้พิพากษาไม่อาจใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๑ คดีที่โจทก์ฟ้องหลายข้อหา หากประสงค์จะ
อุทธรณ์ให้ลงโทษหลายข้อหาตามฟ้อง โจทก์ต้องยก
ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายขึ้นโต้แย้งโดยชัดแจ้งทุก
ข้อหา (ฎีกาที่ ๒๑๐๗/๒๕๕๓)

๑.๒ อุทธรณ์/ฎีกาต้องโต้แย้งเหตุผลแห่งคำวินิจฉัย
ของศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์ จะเพียงแต่แสดงความ
คิดเห็นของผู้อุทธรณ์/ฎีกาไม่ได้ (ฎีกาที่ ๓๓๒๑/
๒๕๕๔)

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๓ ข้อเท็จจริงที่จำเลยยกขึ้นกล่าวอ้างในอุทธรณ์ แต่ศาลอุทธรณ์ไม่วินิจฉัยให้ จำเลยต้องฎีกาโต้แย้งถึงการที่ศาลอุทธรณ์ไม่วินิจฉัยให้ด้วย มิฉะนั้น การที่จำเลยยกข้อเท็จจริงดังกล่าวขึ้นมากล่าวอ้างในชั้นฎีกาเลยย่อมไม่ถือว่าเป็นฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ แม้ว่าจะมีผู้พิพากษาที่พิจารณาในศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกา ก็ไม่ชอบตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๖

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๐๔๔/๒๕๕๓ จำเลยฎีกาว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยขับรถยนต์โดยสารประจำทางด้วยความเร็วปกติและชะลอความเร็วขณะลงสะพานที่เกิดเหตุ แต่เบรกไม่สามารถห้ามล้อได้โดยจำเลยไม่ทราบสาเหตุ อันเป็นฎีกาในทำนองว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดตามฟ้อง เมื่อในชั้นอุทธรณ์จำเลยได้ยกข้อเท็จจริงดังกล่าวขึ้นอุทธรณ์ แต่ศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัย จำเลยมิได้ฎีกาโต้แย้งการที่ศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัย แต่กลับยกข้ออุทธรณ์ดังกล่าวขึ้นมาในชั้นฎีกาอีก จึงถือไม่ได้ว่าเป็นฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๖ ศาลชั้นต้นไม่มีอำนาจใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ฎีกาตามมาตรา ๒๒๑

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

๑.๔ คำฟ้องอุทธรณ์/ฎีกา ไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงข้อหา คำให้การและทางพิจารณาของโจทก์และจำเลย หากมีการระบุข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อุทธรณ์/ฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์มาโดยชัดแจ้งแล้ว ย่อมเพียงพอที่จะถือว่าเป็นฟ้องอุทธรณ์/ฎีกาที่ชอบแล้ว (ฎีกาที่ ๑๔๕๕/๒๕๓๐)

๒. ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ผู้อุทธรณ์/ฎีการ้องอ้างอิงต้องเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์

กรณียกข้อกฎหมายขึ้นอ้างอิง ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ ระบุชัดว่าต้องเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

กรณียกข้อเท็จจริงขึ้นอ้างอิง ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ มิได้กำหนดไว้ จึงต้องนำ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ มาปรับใช้ ซึ่ง ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่จะยกขึ้นอ้างในการยื่นอุทธรณ์นี้คู่ความจะต้องกล่าวไว้โดยชัดแจ้งในอุทธรณ์และต้องเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ทั้งจะต้องเป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยด้วย"

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๓๕๘/๒๕๕๑ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานรับของโจรแต่โทษจำคุกรอการลงโทษไว้ โจทก์อุทธรณ์ไม่ให้รอกการลงโทษ ส่วนจำเลยมีได้อุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลชั้นต้นแต่ประการใด และศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นไม่ว่าการลงโทษ ข้อเท็จจริงในความผิดฐานรับของโจรจึงยุติแล้วตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ที่จำเลยฎีกาว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดฐานรับของโจรจึงเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ต้องห้ามมิให้ฎีกา ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

๒.๑ จำเลยให้การรับสารภาพว่าเป็นผู้กระทำผิดตามฟ้องแล้ว จะมายื่นอุทธรณ์/ฎีกาว่าการกระทำของตนเป็นความผิดฐานสนับสนุนไม่ได้ (ฎีกาที่ ๑๔๓๓/๒๕๕๒)

๒.๒ จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องว่าผู้เสียหายที่ตนกระทำชำเราอายุไม่เกิน ๑๓ ปี จำเลยจะอ้างในอุทธรณ์ว่าสำคัญผิดเกี่ยวกับอายุของผู้เสียหายไม่ได้ (ฎีกาที่ ๒๒๘/๒๕๕๕)

๒.๓ จำเลยมีได้คัดค้านรายงานการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติ จำเลยจะมาโต้แย้งคัดค้านในภายหลังไม่ได้ (ฎีกาที่ ๑๑๕๓/๒๕๕๓)

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๘๐๘/๒๕๖๗ เมื่อศาลชั้นต้นแจ้งรายงานการสืบเสาะและพินิจจำเลยทั้งสองให้จำเลยทั้งสองทราบในวันนัดฟังคำพิพากษา จำเลยทั้งสองแถลงขอสงวนคำในทำนองปฏิเสธที่ให้ไว้ต่อพนักงานคุมประพฤติและคงให้การรับสารภาพตามฟ้องโจทก์ทุกประการ เท่ากับข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติแล้วว่าจำเลยทั้งสองกระทำความผิดตามฟ้อง เมื่อ พ.ร.บ.คุมประพฤติ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๓๐ บัญญัติให้ศาลมีอำนาจเพียงนำข้อเท็จจริงที่ปรากฏในรายงานการสืบเสาะและพินิจจำเลยของพนักงานคุมประพฤตินมาประกอบการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษที่จะลงแก่จำเลยเท่านั้น ไม่อาจนำมารับฟังในฐานะเป็นพยานหลักฐานเพื่อวินิจฉัยการกระทำของจำเลยตามฟ้องได้ ดังนี้ จำเลยทั้งสองจึงไม่อาจยกข้อเท็จจริงตามรายงานการสืบเสาะและพินิจจำเลยทั้งสองของพนักงานคุมประพฤติซึ่งขัดแย้งกับคำให้การรับสารภาพของจำเลยทั้งสองขึ้นอ้างเพื่อให้ศาลพิพากษายกฟ้องได้ เพราะเป็นข้อเท็จจริงที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลล่างทั้งสองตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

๒.๔ คดีที่ต้องสืบพยานประกอบคำรับสารภาพตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ แม้จำเลยให้การรับสารภาพ จำเลยก็มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาที่ลงโทษจำเลยว่าเป็นพยานหลักฐานโจทก์ยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังลงโทษจำเลยได้ เพราะยังถือไม่ได้ว่าการรับสารภาพของจำเลยในกรณีเช่นนี้เป็นอันยุติแล้ว (ฎีกาที่ ๑๒๓๑/๒๕๕๙ และที่ ๖๙๑/๒๕๕๔)

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๗๙๘/๒๕๖๕ โจทก์ฟ้องจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๓๑๗ วรรคสาม ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๕ ปี ถึง ๒๐ ปี เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพ โจทก์จึงมีหน้าที่ต้องนำพยานหลักฐานมาสืบประกอบคำรับสารภาพเพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยได้กระทำความผิดฐานพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล เพื่อกาธนาจารและศาลต้องฟังพยานหลักฐานของโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยกระทำความผิดจริง จึงจะลงโทษจำเลยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง เมื่อศาลชั้นต้นพิจารณาพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบและพิพากษาลงโทษจำเลย ...

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

...และจำเลยอุทธรณ์ว่า การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดตามฟ้อง เพราะจำเลยไม่ได้เป็นผู้ติดต่อผู้เสียหายที่ ๑ หรือแยกผู้เสียหายที่ ๑ จากผู้เสียหายที่ ๒ แต่ น. เป็นผู้ติดต่อมาหาจำเลยเพื่อเสนอให้ผู้เสียหายที่ ๑ ขายบริการทางเพศให้แก่จำเลย และพาผู้เสียหายที่ ๑ มาส่งที่บ้านของจำเลย ในทำนองว่าโจทก์สืบไม่สมฟ้อง จำเลยจึงมีสิทธิอุทธรณ์ว่าพยานหลักฐานของโจทก์ที่นำสืบมายังรับฟังไม่ได้ว่าจำเลยกระทำความผิด และอุทธรณ์ของจำเลยมิใช่เป็นการยกข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ที่ขัดกับคำให้การรับสารภาพของจำเลย จึงมิใช่เป็นการอุทธรณ์ในข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

๓. ข้อยกเว้นที่ให้อุทธรณ์/ฎีกาข้อกฎหมายที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง

๓.๑ ปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย

ปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ให้ศาลหรือผู้อุทธรณ์/ฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นกล่าวอ้างในอุทธรณ์/ฎีกาได้ แม้ว่าจะเป็นข้อกฎหมายที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์ก็ตาม

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๑๗/๒๕๖๔ ปัญหาการออกหมายจำคุกคดีถึงที่สุดของศาลชั้นต้นไม่ชอบ เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไขหมายจำคุกคดีถึงที่สุดของจำเลยที่ ๑ ที่ ๔ และที่ ๕ ให้ถูกต้อง แม้จำเลยที่ ๑ ที่ ๔ และที่ ๕ จะมีได้ฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕

ฎีกาที่ ๑๖๕๒/๒๕๖๔ ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องในคดีอาญาที่ว่า ก. ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนโดยไม่มีหนังสือมอบอำนาจจากผู้เสียหาย ถือไม่ได้ว่าผู้เสียหายร้องทุกข์ตามกฎหมาย แม้จำเลยไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลล่างทั้งสอง แต่เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย จำเลยยอมยกขึ้นฎีกาได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

๓.๑.๑ ข้อเท็จจริงที่จะนำมาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง จะต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยชอบด้วย (ฎีกาที่ ๖๓/๒๕๕๕)

ฎีกาที่ ๒๓๔๖/๒๕๕๕ ปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยที่คู่ความมีสิทธิยกขึ้นอ้างในชั้นฎีกาได้ แม้มิได้ยกขึ้นว่ากล่าวในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕ จำต้องอาศัยข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยชอบ เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยได้ตั้งข้อรังเกียจหรือขอเปลี่ยนแปลงความ ทั้งไม่ได้นำสืบต่อสู้ในชั้นพิจารณา ข้อเท็จจริงดังกล่าวที่จำเลยยกขึ้นอ้างในชั้นฎีกาเพื่อให้ศาลฎีกาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย จึงเป็นการกล่าวอ้างข้อเท็จจริงขึ้นใหม่เพื่อนำไปสู่ปัญหาข้อกฎหมาย ต้องถือว่าฎีกาของจำเลยในข้อนี้เป็นฎีกาในข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลล่างทั้งสอง ต้องห้ามมิให้ฎีกา

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

๓.๑.๒ ปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยที่อุทธรณ์/ฎีกาได้ แม้ไม่ได้ว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น/อุทธรณ์ เช่น

- ➔ คดีโจทก์ขาดอายุความแล้วหรือไม่ (ฎีกาที่ ๑๕๓๓/๒๕๔๘)
- ➔ ศาลล่างบกโทษจำเลยชอบด้วย ป.อ. มาตรา ๕๘ หรือไม่ (ฎีกาที่ ๓๘๓/๒๕๒๕)
- ➔ ศาลหยิบยกกฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่จำเลยชอบด้วย ป.อ. มาตรา ๓ หรือไม่ (ฎีกาที่ ๒๐๘๓/๒๕๕๔)

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

- * ศาลล่างลงโทษเกินอัตราโทษตามกฎหมายหรือไม่ (ฎีกาที่ ๑๕๐๔/๒๕๔๓)
- * ฟ้องโจทก์เป็นฟ้องที่ขาดสาระสำคัญอันเป็นองค์ประกอบความผิดหรือไม่ (ฎีกาที่ ๒๕๑๐/๒๕๖๒)
- * ผู้ร้องซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยมีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ หรือไม่ (ฎีกาที่ ๑๕๗๒/๒๕๖๒)
- * ผู้รับมอบฉันทะซึ่งเป็นเสมียนทนายความจำเลยมีอำนาจทำคำร้องขอขยายระยะเวลาขึ้นฎีกาแทนทนายจำเลยได้หรือไม่ (ฎีกาที่ ๒๒๐๔/๒๕๖๔)
- * โจทก์เป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีหรือไม่ (ฎีกาที่ ๒๔๕๔/๒๕๖๕)

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

๓.๒ ปัญหาข้อกฎหมายที่ไม่ปฏิบัติตาม ป.วิ.อ. ว่าด้วยการอุทธรณ์/ฎีกา ฎีกาที่ ๘๘๔๕/๒๕๕๕ ศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์ของโจทก์และจำเลยส่งให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิจารณาพิพากษาโดยชอบแล้ว การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ไม่วินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลย คงวินิจฉัยให้เฉพาะอุทธรณ์ของโจทก์ กรณีถือได้ว่าศาลอุทธรณ์ภาค ๖ มิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. ว่าด้วยการพิจารณาและพิพากษา คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๖ จึงเป็นการไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๕ วรรคสอง, ๑๘๖ (๖) (๘) เห็นควรให้ย้อนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ปฏิบัติให้ถูกต้อง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๘ (๒) ประกอบมาตรา ๒๒๕ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๖๓๕/๒๕๖๔ ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. ว่าด้วยฎีกา โดยศาลชั้นต้นมิได้ส่งคำร้องขออนุญาตฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงไปให้ผู้พิพากษาที่ผู้ฎีการะบุชื่อไว้ในคำร้องโดยครบถ้วน ศาลฎีกายกชั้นอ้างและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

๔. ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอุทธรณ์/ฎีกา ต้องเป็นสาระแก่นาคดีอันควรได้รับการวินิจฉัยด้วย
ส่วนใหญ่การหยิบยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่เป็นสาระแก่นาคดี มักเป็นเรื่องที่หากศาลอุทธรณ์/ฎีกาวินิจฉัยให้แล้ว ก็ไม่อาจทำให้ผลแห่งคดีเปลี่ยนแปลงไปได้ (ฎีกาที่ ๑๖๙๙/๒๕๖๒)

ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมายที่อ้างอิงในอุทธรณ์ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๓๓๕/๒๕๖๐ โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทำร้ายร่างกายผู้เสียหายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส จำเลยให้การรับสารภาพ ข้อเท็จจริงจึงต้องรับฟังตามฟ้องว่าจำเลยทำร้ายร่างกายผู้เสียหายฝ่ายเดียว ที่จำเลยอ้างในอุทธรณ์ว่าผู้เสียหายสมัครใจวิวาทกับจำเลย ไม่อาจร้องเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้ จึงเป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงที่เพิกยกขึ้นอ้างใหม่ซึ่งไม่ได้ปรากฏในชั้นพิจารณา ถือเป็นข้อที่ไม่ได้ว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น แม้จำเลยจะอ้างในฎีกาว่า ปัญหาว่าโจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยหรือไม่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แต่การวินิจฉัยก็ไม่ได้ทำให้ผลทางคดีอาญาเปลี่ยนแปลงไปเพราะไม่ได้กระทบต่ออำนาจฟ้องของพนักงานอัยการโจทก์ ปัญหานี้จึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ไม่รับวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวชอบแล้ว

